

**ВИСНОВОК**  
**про наукову повизну, теоретичне та практичне значення**  
**результатів дисертації**

на тему:

«Національна ідентичність і зовнішні впливи в архітектурі храмового  
комплексу Дуньхуана (IV- XIV ст.)»,  
здобувача ступеня доктора філософії

Ван Шижу

з галузі знань 19 – Архітектура та будівництво  
за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування

**Актуальність теми** дисертаційного дослідження Ван Шижу пов'язана з тим, що протягом тисячолітнього періоду багатьох династій комплекс Дуньхуана доповнювався новими гротами, тому по суті перетворювався на наочну енциклопедію стилів буддійської фрески на території Китаю, де також зберігались тисячі унікальних давніх рукописів і трактатів.

Авторка поставила перед собою завдання визначити специфіку процесу розвитку планів, конструкцій і образних концепцій святилищ Дуньхуана на основі поєднання запозичених і місцевих традицій і технік виконання; виявити генезу планів і конструктивних схем, аргументувавши поширення певних типів і визначити їх специфіку від династії до династії; визначити основні техніки фрескового стінопису і їх витoki та традиційні матеріали; проаналізувати композиційні характеристики стінопису з відповідними прийомами; аргументувати ступінь регіоналізму в стінописі Дуньхуана; проаналізувати модернізацію традицій стінопису Дуньхуана в сучасному китайському мистецтві

**Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.**

Тема дисертації відповідає змісту і основним положенням Венеційської хартії 1964 року, Паризької конвенції про захист всесвітньої і природної спадщини 1972 року, Вашингтонської міжнародної хартії з охорони історичних міст 1987 року, Конвенції про охорону і заохочення форм культурного самовираження 2005 року, Міжнародної конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини 2006 року, а також з науковими програмами Київського національного університету будівництва і архітектури та Краківської політехніки ім. Т. Косцюшки (державні номери реєстрації – «Громадський простір біля пам'яток архітектури - аналіз на вибраних прикладах» – 0220U103849, «Адаптація пам'яток архітектури» - 0220U103850).

**1. Наукова повизна одержаних результатів.**

Вперше:

– на основі опрацьованих джерел і натурних обстежень визначено специфіку процесу розвитку планів, конструкцій і образної концепції



Дуньхуана на основі поєднання запозичених і місцевих традицій і технік виконання;

- виявлено генезу планів і конструктивних схем, аргументувавши поширення певних типів і визначивши їх специфіку від династії до династії;
- проаналізовано використання традицій стінопису Дуньхуана шляхом їх модернізації в сучасному китайському мистецтві.

Удосконалено:

- методичні підходи до визначення основних технік фрескового стінопису, їх витoki та традиційні матеріали;
- аналітичні підходи до композиційних характеристик стінопису з відповідними прийомами;
- дослідження композиційних, морфологічних та семантичних особливостей традиційної китайської архітектури і її своєрідність в провінції Ганьсу.

Отримало подальший розвиток:

- визначення ступеню регіоналізму в стінописі Дуньхуана.

#### **4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.**

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, які мають істотне значення для галузі знань 19 – Архітектура та будівництво.

Дослідження має теоретичне і практичне значення.

Теоретичне значення дисертації полягає в тому, що на основі поєднання методів визначальних ознак і системно-структурного аналізу авторка змогла отримати новаторські результати щодо конкретних прийомів поєднання місцевих і запозичених традицій на різних історичних періодах, а відтак створити об'єктивну картину генези планів, конструктивних схем і стінописів.

Практичне значення дисертації полягає в наступному.

Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані:

- в пам'яткоохоронних і реставраційних інституціях, які займаються дослідженням і збереженням комплексу Дуньхуана;
- в учбовому процесі для навчання студентів-істориків, митців, мистецтвознавців, реставраторів, дизайнерів та архітекторів;
- в туристичній галузі для популяризації комплексу.

#### **5. Використання результатів роботи.**

Результати роботи було висвітлено в наукових публікаціях дисертантки та під час доповідей на наукових конференціях. Результати досліджень, які викладені в дисертації, були представлені на 8 наукових конференціях, з них 6 – міжнародних, 2 – загальноукраїнські. Результати дисертації були опубліковані в 14 наукових працях: в фахових наукових виданнях України – 5 статей, з них 1 у співавторстві, в іноземних фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS та Web of science – 5 статей, з них 4 у співавторстві, 4 тези наукових доповідей.



**Особиста участь автора** в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі є самостійною науковою працею, у якій висвітлено власні ідеї та розробки автора, що дали змогу вирішити поставлені завдання.

Робота містить теоретичні та практичні положення та висновки, сукупність яких є значним внеском в дослідження, збереження і реставрацію святилищ комплексу Дуньхуана. Всі результати отримані авторкою особисто в процесі проведення натурних обстежень і ознайомлення з джерельною базою.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі основ архітектури та архітектурного проектування Київського Національного університету будівництва і архітектури, науковий керівник – доктор архітектури, професор, нострифікований доктор хабілітований Івашко Ю.В. доктор техн. Наук, професор Чернишев Д. О.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, зроблено висновок, що дисертаційна робота Ван Шижу є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень.

Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

## **6. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.**

Результати дисертації були опубліковані в 14 наукових працях: в фахових наукових виданнях України – 5 статей, з них 1 у співавторстві, в іноземних фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS та Web of science – 5 статей, з них 4 у співавторстві, 4 тези наукових доповідей.

### **Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації Статті у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав**

1. **Wang Shiru.** The influence of Dunghuang's frescos on the creation of the modern painting "gunbi-zhuntsai". Modern engineering and innovative technologies, Issue 27, Part 2, June 2023, pp.14-18.

2. **Ван Шижу, Івашко Ю.В.** Генеза образної концепції інтер'єрів печер храмового комплексу Дуньхуана. Просторовий розвиток. Вип.5, 2023. С.3-11.

*Особистий внесок здобувача: фактичний матеріал по Китаю, ілюстративна частина.*

3. **S. Wang, I. Sandu.** The influence of Political Events and Ideology on The Formation of The Picture Concept of Dunhuang Caves Frescos. International



Journal of Conservation Science. Volume 14, Issue 4, December 2023, pp.1443-1462. SCOPUS, Web of science.

*Особистий внесок здобувача: фактичний матеріал по Китаю, проведення дослідження і ілюстративна частина.*

4. Ван Шижу. Формування мистецького оздоблення печер Дуньхуана під впливом зовнішніх чинників. Просторовий розвиток. Вип.6, 2023. С.3-10.

*Особистий внесок здобувача: pp.3-4.*

5. S. Wang, I. Sandu, K. Paprzyca, O. Ivashko, O. Kravchuk, T. Yevdokimova. Genesis of the Planning Structure And Ceilings of Dunhuang Sanctuaries. International Journal of Conservation Science. Volume 15, 2024, pp. 349-370. SCOPUS, Web of science.

*Особистий внесок здобувача: розроблена власна класифікація планів з виявленням їх періодизації і домінуючих типів.*

6. I. Sandu, S. Wang, B. Boros, Y. Ivashko, A.V. Sandu, P. Tišliar Analysis of the Wall Painting of the Dunhuang Fresco as a Basis for Its Preservation and Restoration. International Journal of Conservation Science. Volume 15, 2024, pp. 371-388. SCOPUS, Web of science.

*Особистий внесок здобувача: систематизація фрескового стінопису, його характеристик.*

#### **Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації**

7. Ван Шижу. Вплив фресок Дуньхуану на розвиток сучасного китайського образотворчого мистецтва. Актуальні питання гуманітарних наук, Вип.64, Т.1., 2023. С.93-96.

#### **Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації**

8. Ван Шижу. Фрески Дуньхуана і їх практичне застосування в сучасному графічному дизайні. Образотворче мистецтво, 2021, №4, с.18-20.

9. Ван Шижу. Фрески Дуньхуана і їх практичне застосування в сучасному графічному дизайні. Образотворче мистецтво, 2022, № 1-2, с.126-129.

10. Ван Шижу. Фрески Дуньхуану в історії культури Китаю. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Література в мультикультурному дискурсі» (6.04.2023, м. Полтава). С.40-48.

11. Wang S., Ivashko Y. The genesis of the imaginary concept of the interiors of the caves of the Dunghuan temple complex (IV-XIV centuries), Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі» (10-11.11.2023. КНУБА, м.Київ). Частина II. с.142-144.

*Особистий внесок здобувача: фактичний матеріал по Китаю.*

12. Ван Шижу. Унікальна спадщина печерних святилищ Дуньхуана. Програма та тези доповідей Міжнародного науково-технічного форуму



«Архітектура, Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології», 2023. С.216-217.

13. Ван Шижу. Традиції та інновації Дуньхуанських фресок у сучасних китайських виробках з порцеляни. Актуальні питання гуманітарних наук Вип.59, том 1, 2023, с.61-66.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Ван Шижу «Національна ідентичність і зовнішні впливи в архітектурі храмового комплексу Дуньхуана (IV- XIV ст.)», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

**РЕКОМЕНДУВАТИ:**

1. Дисертаційну роботу Ван Шижу «Національна ідентичність і зовнішні впливи в архітектурі храмового комплексу Дуньхуана (IV- XIV ст.)» подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, до захисту.

2. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

– доктора архітектури, професора Слєпцова Олега Семеновича, завідувача кафедри основ архітектури та архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензентами призначити:

– доктора архітектури, професора Дьоміна Миколу Мефодійовича, професора кафедри міського будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури;

– кандидата архітектури, доцента Козакову Олену Миколаївну, доцента кафедри інформаційних технологій в архітектурі Київського національного університету будівництва і архітектури.

Опонентами призначити:


- доктора архітектури, професора Кушнеж-Крупу Домініку, професора кафедри історії архітектури і реставрації пам'яток Краківської політехніки ім. Т.Косцюшко (Польща);

– кандидата технічних наук, доцента Дмитренка Андрія Юрійовича доцента кафедри архітектури будівель та дизайну Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Рішення прийнято одногосно (за –16, проти – немає, утримались – немає).

Головуючий розширеного засідання кафедри

доктор архітектури, професор, завідувач  
кафедри основ архітектури  
та архітектурного проектування КНУБА

 О.С.Слепцов

Секретар розширеного засідання кафедри  
кандидат архітектури, доцент  
кафедри основ архітектури та архітектурного  
проектування КНУБА

 Т.М.Ладан

Підписи О.С. Слепцова і Т.М. Ладан  
засвідчую  
Секретар вченої ради КНУБА



 М.О. Клименко